

Regionpolitiskt program 2026-2030

För Socialdemokraterna i Region Blekinge

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vår politiska inriktning de närmaste åren	4
Kapitel 1	
Hållbar livskvalitet i hela Blekinge	6
En arbetsmarknad för jobb, utveckling och trygg försörjning	7
Utbildning för kompetens och livslångt lärande	7
Infrastruktur och tillgänglighet ska binda samman Blekinge	8
Kollektivtrafik som möjliggör arbete, studier och ett levande liv	9
En god samhällsservice i hela Blekinge	9
Att ha någonstans att bo är en social rättighet	10
Klimatomställning, beredskap och motståndskraft	10
Kapitel 2	
Folkhälsan är en demokratifråga	12
Det finns fortfarande stora skillnader i hälsa	12
Folkhälsan börjar hos barn och unga	13
Allas rätt till ett bra liv hela livet	13
Kultur och idrott stärker livskvaliteten och demokratin	13
Kapitel 3	
Hälso- och sjukvård ska finnas där för alla	15
Blekinge ska ha en bra och nära vård i rätt tid	15
Vårdcentralerna är navet i den nära vården	17
Fokus på barn och ungas hälsa	17
En mer jämlik tandhälsa	19
Blekinges hälso- och sjukvård måste kunna samarbeta	19
Äldre och de mest sjuka behöver särskilda insatser	20
Den viktiga cancervården	21
Det akuta omhändertagandet	21
Kapitel 4	
En attraktiv personalpolitik	23
Region Blekinge behöver ett arbetsmiljö- och attraktionslyft	23
Sjukvård kan inte vara beroende av hyrpersonal	24
Det politiska ledarskapet	25

Inledning

Socialdemokratisk politik i Region Blekinge utgår från övertygelsen om att samhället blir starkare när vi håller ihop. Vi tror på ett Blekinge där alla människor har möjlighet att forma sina liv, där välfärden fungerar i vardagen och där utvecklingen kommer hela länet till del. Vår politik handlar om att bygga ett mer jämlikt, tryggt och hållbart Blekinge där framtidstron växer.

Blekinge är ett län med stora möjligheter. Här finns starka företag, världsledande forskning, en unik natur och närheten mellan människor. Samtidigt vet vi att utvecklingen inte sker av sig själv. För att fler ska vilja bo kvar, flytta hit och bygga sina liv här krävs ett samhälle som fungerar i människors vardag. Det handlar om en sjukvård som går att lita på, fungerande kollektivtrafik och kommunikationer, utbildning och jobb, bostäder som människor har råd med och en region som aktivt bidrar till utveckling i hela länet. Därför vill vi fortsätta investera i hälso- och sjukvården, kollektivtrafiken, kulturen och den regionala utvecklingen.

Vi socialdemokrater sätter välfärden först. En stark välfärd är grunden för frihet, trygghet och utveckling. Vård ska ges efter behov och på lika villkor och hålla hög kvalitet i hela länet. Ingen ska behöva oroa sig för om vården finns där när den behövs. Samtidigt ska Region Blekinge vara en arbetsplats där medarbetare har en god arbetsmiljö, rimliga arbetsvillkor och möjlighet att utvecklas i sina yrken.

Ett jämlikt samhälle kräver också en aktiv politik mot de skillnader som finns i människors livsvillkor. Hälsa, livslängd och möjligheten att leva ett gott liv ska inte avgöras av klass, kön eller bakgrund. Vi vill därför stärka folkhälsoarbetet för att minska skillnader i hälsa och skapa bättre förutsättningar för barn och ungas uppväxt.

Samtidigt måste Blekinge fortsätta utvecklas som region. Näringslivets utveckling, utbildning, forskning, innovation och fungerande transporter är avgörande för länets framtid. Regionen har en viktig roll i att samla kommuner, näringsliv, akademi och civilsamhälle kring gemensamma mål. Med bra och kontinuerlig samverkan kan Blekinge skapa fler jobb, stärka kompetensförsörjningen och hela länets attraktionskraft.

Utvecklingen ställer också nya krav på hur samhället fungerar. Inte minst digitaliseringen ger nya möjligheter för både invånare och verksamheter. Digitala lösningar kan göra vården mer tillgänglig, förbättra samhällsservicen och bidra till effektivare arbetssätt i offentlig sektor. Samtidigt måste digitalisering gå hand i hand med tillgänglighet. Alla människor ska kunna ta del av samhällets service, oavsett digital vana eller var i länet man bor.

Levande landsbygder och mindre orter är en styrka för länet. Därför är det avgörande att samhällsservice finns i hela Blekinge. Tillgång till service, fungerande kollektivtrafik, bredband och offentlig närvaro är avgörande för att människor ska kunna bo kvar, arbeta och driva företag i hela regionen.

Vi lever i en tid av stora förändringar. Klimatförändringar, ett försämrat säkerhetsläge i omvärlden och ökade krav på samhällets beredskap ställer nya krav på regionen. Klimatomställningen måste genomföras på ett sätt som både stärker jobben och skyddar miljön. Samtidigt behöver länets krisberedskap och försörjningsberedskap stärkas, inte minst inom hälso- och sjukvården.

För oss socialdemokrater är demokratin grunden i allt offentligt arbete. Region Blekinge ska präglas av öppenhet, insyn och transparens. Beslut ska fattas sakligt och ansvarsfullt och varje skattekrona ska användas där den gör störst nytta. Vi vill ha ordning och reda i ekonomin och sätta stopp för välfärdsbrottslighet och oseriösa aktörer i välfärden.

Det här regionpolitiska programmet beskriver vår långsiktiga politiska viljeinriktning för Blekinge. Utifrån programmet tar vi också fram en valplattform inför kommande val där våra viktigaste prioriteringar för mandatperioden samlas. Programmet är vår gemensamma riktning för hur Blekinge kan utvecklas – socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart – så att hela länet växer och fler människor kan känna framtidstro.

Vår politiska inriktning de närmaste åren

Vår utgångspunkt är människors vardag, behovet av en fungerande sjukvård och Blekinges långsiktiga utveckling. Vi ska stå för ett aktivt och kraftfullt politiskt ledarskap som tar ansvar för hela regionens utveckling och blir en samordnande kraft för jobb, utbildning och hållbar tillväxt.

Blekinge ska bli en starkare arbetsmarknadsregion som klarar kompetensbehov och efterfrågan och där fler får möjlighet till både arbete och praktik.

Utbildning och livslångt lärande ska stärkas, med fler yrkesutbildningar, starkare samverkan mellan skola och arbetsliv och ett tydligt uppdrag för Blekinge folkhögskola.

Kollektivtrafiken ska fungera i hela Blekinge, vara trygg, pålitlig och prisvärd, och göra det möjligt att arbeta, studera och leva utan bil.

Barn, unga och äldre ska ges bättre möjligheter att resa genom avgiftsfria lovresor, utvecklade ungdomsrabatter och tillgängliga seniorkort.

Det ska finnas bra och likvärdiga vårdcentraler i alla kommuner och patienter ska ha en fast läkarkontakt på sin vårdcentral.

Patienter ska vara delaktiga i de beslut som ska tas om deras vård och det ska finnas fler digitala hjälpmedel och vägar in i vården.

En bra sjukvård ska bli bättre med mer samarbete och vårdkedjor som håller ihop. Blekinges sjukvård ska inte vara beroende av hyrpersonal.

Blekinge ska ha två välutrustade sjukhusområden med akutsjukhus i Karlskrona och fortsatta satsningar på vård i Karlshamn.

Inga barn ska köa för att få hjälp. Det ska vara ett ständigt utvecklingsarbete att i alla sammanhang ha barnens perspektiv i fokus. Barnets bästa ska vara i främsta rummet och Blekinge ska ha en kö-fri barn- och ungdomspsykiatri.

Äldre ska kunna få mer av sin vård hemma. Detsamma ska gälla för patienter med en omfattande sjukdomsbild. Tillsammans med kommunerna ska vi också säkra en trygg och säker utskrivning från specialistvården till hemmet eller boendet.

Folkhälsoarbetet ska göras tillsammans, samordnas och ge jämlika förutsättningar, med särskilt fokus på barn och unga och för äldres hälsa.

Kultur ska vara tillgänglig i hela Blekinge och ses som en grund för demokrati, delaktighet och livskvalitet. Idrott och föreningsliv ska ha långsiktiga och jämlika förutsättningar i hela Blekinge och vara en självklar del av folkhälsoarbetet.

Arbetsmiljöarbetet ska stärkas. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fungera i vardagen med utrymme också för delaktighet och inflytande. Regionens arbetsplatser ska fungera väl med tillit och förtroende på alla nivåer och för ledarskapet.

Klimatanpassningar för ett hållbart Blekinge är en nödvändighet för livskvalitet och framtid. Arbetet att anpassa och ställa om Blekinge ska genomföras rättvist och konkret med tydlig samordning mellan Region Blekinge, kommunerna och Länsstyrelsen.

För Socialdemokraterna i Region Blekinge

Hållbar livskvalitet i hela Blekinge

Vi som bor och lever i Blekinge tycker att länet är helt fantastiskt. Här finns lövskogar med ek och bok, tall- och barrskogar, naturreservat, fält och raviner. Sjöar och berg, och vackra fiskebyar i en skärgård med fler än 2 800 öar, kobbar och skär. Dessa miljöer är inte bara en tillgång för rekreation och upplevelser, utan en grund för människors välbefinnande, hälsa och livskvalitet.

Att Blekinge kan erbjuda attraktiva livsmiljöer är avgörande för att länet ska uppfattas som en plats där människor vill bo, leva, arbeta och utvecklas. Men livskvalitet handlar om mer än naturens skönhet. Det handlar om jobb och bostad och att kunna försörja sig. Det handlar om att känna trygghet i vardagen och kunna planera sitt liv över tid.

Andra viktiga förutsättningar för en regions dragningskraft är en stark infrastruktur, både fysisk och digital, god tillgång till samhällsservice och en väl fungerande arbetsmarknad som kan möta både näringslivets och den offentliga sektorns behov av kompetens. En attraktiv region kännetecknas också av hållbar samhällsplanering, där tillväxt sker utan att naturresurser förbrukas och där samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle är stark.

En hållbar region har ett aktiv klimatanpassningsarbete för att skydda liv, hälsa och samhället i stort. Blekinge behöver klara både de klimatförändringar vi redan märker av och de som ännu ligger framför oss. Samtidigt har hållbarhet alltid en social dimension. Det handlar om att människor ges likvärdiga förutsättningar för ett gott liv, oavsett var i länet man bor eller vilka ekonomiska och sociala villkor man lever under.

Blekinge har goda förutsättningar att växa hållbart och locka fler att stanna. Vi är en av Sveriges mest exportintensiva regioner sett till invånarantal. Här finns världsledande företag inom grön teknik, marin innovation och smart industri. Här finns tre internationella hamnar, närhet till Köpenhamn och forskningsmiljöer i världsklass. Ett av flera exempel på regionens dynamik, är Blekinge Tekniska Högskola (BTH) som samarbetar med NATO för att bygga framtidens internet.

Att Blekinge till ytan är landets minsta län är en styrka. Det ger korta avstånd, närhet mellan beslutsfattare och verksamheter samt goda möjligheter att samla aktörer kring gemensamma mål. Detta är särskilt viktigt när vård, service och samhällsplanering ska komma närmare invånare och patienter.

Samtidigt står Blekinge inför betydande utmaningar. Arbetsmarknaden är svag, med fortsatt hög arbetslöshet samtidigt som arbetsgivare har svårt att hitta rätt kompetens. Befolkningen minskar, födelsetalen är låga och andelen äldre ökar. Särskilt problematiskt är att många unga människor, inte minst unga kvinnor, väljer att lämna länet. För att vända utvecklingen måste Blekinge uppfattas som en plats där det finns arbete, utbildning, kultur, trygghet, en bra sjukvård och framtidstro.

Allt utvecklingsarbete behöver ett tydligt politiskt ledarskap. Strategier och ambitioner måste omsättas i handling. Region Blekinge har ett ansvar att ta en aktiv och samordnande roll i länets utveckling. Tillsammans med kommuner, näringsliv, akademi och civilsamhälle ska Regionen bidra till ett Blekinge som växer hållbart, socialt och ekonomiskt, till hela länets bästa.

En arbetsmarknad för jobb, utveckling och trygg försörjning

Blekinge står inför stora förändringar. Investeringar, internationella samarbeten och den gröna omställningen skapar förutsättningar för nya arbetstillfällen. En utveckling som kräver en arbetsmarknad som möter både dagens och morgondagens behov.

Situationen på Blekinges arbetsmarknad är paradoxal. Arbetslösheten är fortsatt hög samtidigt som många arbetsgivare upplever stora svårigheter att rekrytera rätt kompetens. Kompetensbrist, men inte bara en brist på specifik kompetens, är i dag en av Blekinges största utmaningar. Detta är ett allvarligt problem, särskilt i ljuset av de tusentals nya jobb som behöver tillsättas för att säkra länets framtid.

Region Blekinge ska vara en motor i arbetet att skapa fler vägar in på arbetsmarknaden. Det handlar om att stärka samverkan med kommuner, näringsliv, fackliga organisationer och utbildningsanordnare. Med fler praktikplatser, lärlingsanställningar och ett tydligare socialt ansvarstagande kan fler ges möjlighet att gå från studier och arbetslöshet till jobb och anställning.

Den regionala arbetsmarknadspolitikerna ska bidra till trygga jobb, kollektivavtalsenliga villkor och god arbetsmiljö. Det kräver kraftfulla och samordnade insatser där alla aktörer tar ansvar. Fackliga organisationer bör vara permanenta parter i regionala kompetensråd och omställningsforum, inte bara ses som en aktör bland andra.

Vetskapen om att Blekinge brottas med en tydligt könsuppdelad arbetsmarknad måste även den leda till faktiska åtgärder för att bryta könsstereotypa yrkesval. Jämställdhet är en nyckelfaktor även på arbetsmarknaden.

Arbetspendling är en central del av arbetsmarknadens funktion. Möjligheten att pendla till arbete, både inom länet och till angränsande regioner, är avgörande för att människor ska kunna bo kvar eller välja att flytta till Blekinge. En väl fungerande kollektivtrafik och goda kommunikationer är därför en nyckel i arbetsmarknadspolitikerna, inte minst för att stärka Blekinges kopplingar till andra orter och viktiga universitetsstäder i södra Sverige.

Vi vill pröva Blekinge som försöksregion för en mer regionaliserad arbetsmarknadspolitik. Region Blekinge har redan ansvar för regional utveckling och skulle med ett tydligare mandat kunna samordna arbetsmarknadsfrågorna i nära samverkan med näringslivet, akademien, kommunerna, utbildningsanordnare och fackliga organisationer. En sådan modell kan bidra till bättre matchning, kortare vägar till arbete och mer effektiva insatser.

Full sysselsättning är det övergripande målet för vår politik. Alla människor ska ges möjlighet att försörja sig själva utifrån sin förmåga. Arbete är inte bara en ekonomisk fråga, utan en grund för självständighet, gemenskap och livskvalitet.

Utbildning för kompetens och livslångt lärande

Utbildning är en avgörande nyckel i kompetensförsörjningen och för att stärka arbetsmarknaden och minska utanförskap. Utbildningsinsatser behöver möta både

individens behov och samhällets efterfrågan. I ett arbetsliv som förändras snabbt måste fler ges möjlighet att ställa om, vidareutbilda sig och kunna utvecklas hela livet.

Att många människor står långt ifrån arbete samtidigt som arbetsgivare saknar rätt kompetens, visar tydligt att utbildningssystem och arbetsmarknad behöver knytas närmare varandra. Utbildningar måste i högre grad utgå från faktiska behov och planeras i nära samverkan mellan Region Blekinge, kommuner, näringsliv och utbildningsanordnare. Permanent partssamverkan bör skrivas in som/vara princip för all utbildningsplanering.

Genom att stärka kopplingen mellan skola och arbetsliv redan i grundskolan kan fler unga få bättre förutsättningar att göra medvetna studie- och yrkesval. Praktik, lärlingsplatser och arbetslivskontakter bidrar till ökad motivation och minskar risken för framtida arbetslöshet. Samtidigt behöver vuxenutbildning och yrkesutbildningar vara tillgängliga för fler, även senare i livet.

Blekinges folkhögskolor har en särskilt viktig roll i detta arbete. Blekinge folkhögskola, som är Region Blekinges egen, ska ges goda förutsättningar att fortsätta utvecklas som en central aktör för utbildning, omställning och kompetensförsörjning. Folkhögskolan fungerar både som en brygga mellan utbildning och arbetsliv och som en plats för personlig utveckling och stärkt delaktighet.

Ett starkt utbildningssystem är en förutsättning för både individens frihet och regionens utveckling. Regionen har alla möjligheter till forskningssamarbete inom såväl sjukvård, IT som hållbar utveckling. Genom att investera i utbildning skapar vi bättre förutsättningar för jobb, tillväxt och ett mer jämlikt Blekinge.

Infrastruktur och tillgänglighet ska binda samman Blekinge

Möjligheten att ta sig till arbete, utbildning, service och kultur påverkar både människors vardag och regionens attraktivitet. Infrastruktur är därför inte bara en teknisk fråga, utan en fråga om jämlikhet, tillväxt och livskvalitet.

Blekinges geografiska läge ger stora möjligheter. Närheten till Öresundsregionen, de internationella hamnarna och kopplingarna mot Baltikum och Centraleuropa gör länet strategiskt viktigt. För att dessa fördelar ska tas tillvara krävs långsiktiga investeringar i vägar, järnväg, sjöfart och digital infrastruktur.

Samtidigt är tillgängligheten avgörande för människors vardag. Kortare restider och pålitliga transporter gör det möjligt att bo i en del av länet och arbeta i en annan. För Blekinge är detta särskilt viktigt för att knyta samman arbetsmarknaden och göra länet mer attraktivt för både boende och företag.

Sydostlänken och förbättrade järnvägsförbindelser är centrala för länets framtid. Att förkorta restiden mellan Karlskrona och Malmö stärker kopplingen till den regionala arbetsmarknaden i södra Sverige och öppnar nya möjligheter för pendling, företagande och kompetensutbyte.

Flyget är ett viktigt komplement till väg- och järnvägstrafiken. Ronneby flygplats har stor betydelse för näringsliv, offentlig sektor och tillgänglighet till övriga landet. En fungerande flygplats bidrar till Blekinges konkurrenskraft och till att hela länet kan utvecklas.

Infrastruktur, bostadsbyggande, näringsliv och utbildning hänger nära samman. Ett Region Blekinge med vårt politiska ledarskap kommer att ta ett tydligt ansvar för att dessa delar planeras tillsammans och med människors vardag som utgångspunkt.

Kollektivtrafik som möjliggör arbete, studier och ett levande liv

Kollektivtrafiken är en grundläggande del av Blekinges utveckling. Den binder samman människor, arbetsplatser och utbildningar och gör det möjligt att leva och arbeta i hela länet. En väl fungerande kollektivtrafik är också viktig för klimatomställningen.

Blekingetrafikens kunder är nöjda kunder, och vår ambition är att ännu fler ska vilja resa kollektivt. För att det ska ske måste kollektivtrafiken fungera i vardagen och vara ett rimligt och pålitligt alternativ till bilen. Det handlar om tillgänglighet i hela länet, oavsett var man bor eller vilken tid på dygnet man behöver resa.

Arbetspendlingen är central. För många är möjligheten att ta sig till och från jobbet en förutsättning för att kunna bo kvar i Blekinge. Kollektivtrafiken måste därför fungera även på obekväma arbetstider och vid skift- och nattarbete, men också ha tillräcklig tillförlitlighet över tid. Förbindelserna till grannregionerna är särskilt viktiga för att vidga arbetsmarknaden.

Trygghet och punktlighet är avgörande för resenärernas förtroende. Hållplatser och knutpunkter som upplevs som otrygga behöver särskilda åtgärder, gärna i samverkan med civilsamhället. Resenärer ska känna sig trygga både under resan och på väg till och från hållplatsen.

Kollektivtrafiken ska också möjliggöra ett levande kultur- och fritidsliv. Nattstopp, sena turer och anropsstyrd trafik vid helger och evenemang gör det möjligt för fler att delta i kultur- och idrottsevenemang, nöjen och föreningsliv utan att känna otrygghet.

Biljettkostnaden är en avgörande fråga. Den är viktig för pendlaren men kollektivtrafik ska också vara ekonomiskt möjlig för unga och äldre. Prishöjningar behöver hållas tillbaka och kompletteras med rabatter, avgiftsfria lovresor för barn och ungdomar samt attraktiva seniorekort. På så sätt bidrar kollektivtrafiken till både jämlikhet och sammanhållning.

En god samhällsservice i hela Blekinge

Tillgång till samhällsservice är avgörande för att hela Blekinge ska kunna leva och växa. Service i vardagen påverkar människors möjlighet att bo kvar, starta företag och känna framtidstro, särskilt utanför länets centralorter.

När service försvinner påverkas mer än tillgängligheten. När den enda affären stänger eller ett servicekontor läggs ner riskerar platsen att tappa sin attraktionskraft. Det gör det svårare att behålla invånare och att locka nya.

Region Blekinge har en viktig roll i att bidra till service i hela länet. Det handlar både om kollektivtrafik och om digital tillgänglighet. Utbyggnaden av bredband är avgörande för företagande, distansarbete och tillgång till offentlig service.

Digitala lösningar skapar nya möjligheter men de kan aldrig fullt ut ersätta fysisk service och mänsklig kontakt. Alla människor, oavsett ålder och digital vana, ska kunna ta del av samhällets service. Det är oerhört viktigt för demokrati och delaktighet.

Vi vill att en större del av Region Blekinges utvecklingsmedel ska riktas till satsningar på landsbygden. Där kan relativt små insatser göra stor skillnad för människors vardag och

för Blekinges långsiktiga utveckling. Vi vill ta tillvara Region Blekinges GIS-kompetens, det vill säga bearbetning av geografisk information, för att bättre fördela resurser och fatta beslut inom till exempel samhällsplanering.

Att ha någonstans att bo är en social rättighet

Bostaden är grunden för människors liv. Utan en trygg bostad blir det svårt att arbeta, studera eller leva ett självständigt liv. Att ha någonstans att bo är en social rättighet.

Även i Blekinge finns det brist på bostäder som människor har råd med samtidigt som segregationen riskerar att öka och cementeras. För att bryta den utvecklingen krävs långsiktiga och gemensamma insatser. Det handlar om fler hyresrätter, bostäder i olika prisklasser och en större variation av boendeformer.

Tillgången till bostäder påverkar också regionens möjligheter att rekrytera och behålla kompetens. När det saknas bostäder som unga, studenter och nyanställda har råd med blir det svårare att flytta till eller stanna kvar i Blekinge. Det gäller inte minst medarbetare i välfärdens verksamheter. En fungerande bostadsmarknad är därför också en viktig del av regionens kompetensförsörjning.

Kommunerna har huvudansvaret för bostadsförsörjningen men Region Blekinge har en viktig roll i att stödja, samordna och bidra till ett helhetsperspektiv. Genom regional och fysisk planering kan bostadsbyggande, infrastruktur och samhällsservice utvecklas tillsammans.

När bostäder planeras i närhet till arbete, kollektivtrafik och service skapas bättre förutsättningar för människors vardag och ett minskat bilberoende. Det stärker både den sociala sammanhållningen och den långsiktiga hållbarheten.

Digitala lösningar skapar nya möjligheter, men de kan aldrig fullt ut ersätta fysisk service och mänsklig kontakt. Alla människor, oavsett ålder eller digital vana, ska kunna ta del av samhällets service. Därför behöver tillgången till fysisk service och personliga kontaktvägar säkerställas i hela Blekinge.

Klimatomställning, beredskap och motståndskraft

Blekinge är utpekad som en viktig region för Sveriges försvar och beredskap och har därför ett särskilt ansvar för att stärka vår gemensamma krisberedskap. Detta uppdrag måste tas på största allvar i det politiska ledarskapet. Samtidigt är Blekinge en region där klimatförändringarna gör oss särskilt utsatta och där det krävs en omfattande omställning och samordnade satsningar både på kort och lång sikt.

Klimatomställningen är en nödvändighet för livskvalitet och framtid. Blekinge behöver arbeta både för att minska utsläppen och för att anpassa samhället till de klimatförändringar som redan märks och som kommer att bli mer påtagliga framöver.

Klimat, beredskap och försörjning hänger nära samman. Ett robust samhälle kräver trygg tillgång till energi, livsmedel, läkemedel och fungerande infrastruktur. Blekinge har goda förutsättningar att bidra till ökad självförsörjning och fossilfri energiproduktion, men det kräver också en stärkt försörjningsberedskap inom hälso- och sjukvården.

Det försämrade säkerhetsläget ställer höga krav på Region Blekinge att säkra tillgången till läkemedel och medicinskt material även vid kris eller höjd beredskap. Långsiktiga satsningar behövs för att bygga upp beredskapslager och säkra leveranser nära vården. Samtidigt måste vården ha förmåga att snabbt växla upp sin kapacitet vid kris eller höjt

beredskapsläge. En sådan beredskap förutsätter också en stabil och väl fungerande verksamhet i vardagen.

Klimatarbetet måste vara rättvist. Förutsättningarna att ställa om skiljer sig åt mellan stad och landsbygd och mellan olika grupper. Insatserna behöver därför anpassas efter lokala behov. En rättvis omställning innebär också att arbetslivets parter involveras i förändringsarbetet. Fackliga organisationer ska vara en självklar del i arbetet med att ställa om verksamheter, utveckla kompetens och säkerställa goda arbetsvillkor när nya arbetsätt och tekniker införs.

Klimatförändringarna innebär också nya risker för arbetsmiljön. Extremväder, värmeböljor och andra klimatrelaterade händelser kan påverka arbetsbelastning och arbetsmiljö i välfärdens verksamheter. Region Blekinge ska därför säkerställa tydliga rutiner för hur verksamheter ska hantera sådana situationer så att personalens arbetsmiljö och säkerhet alltid värnas.

Klimatanpassningsarbetet längs Blekinges kust behöver till exempel fokusera på att hantera stigande havsnivåer, ökad erosion och översvämningsrisker. Blekinges kust är också en del av Sveriges unika innanhav Östersjön. Det är ett ekosystem, en arbetsplats, ett semester mål och ett älskat hav. Samtidigt är Östersjön ett av världens mest förorenade hav.

Att återställa Östersjön är inte bara ett uppdrag för internationella samarbeten. Även lokala insatser behöver bidra. Det handlar om att minska övergödningen, värna ett hållbart fiske och minska farliga utsläpp och gifter.

Det krävs ett tydligt politiskt ledarskap för att fortsätta ställa om till en cirkulär ekonomi. För att klimatomställningen ska få brett stöd måste hållbarhetsarbetet gå hand i hand med ökad jämlikhet. Ansvar kan inte enbart ligga på individen. Ansvar vilar också på samhället. Klimatomställningen ska därför genomföras som en rättvis omställning där nya jobb, stärkt beredskap och goda arbetsvillkor utvecklas tillsammans.

Region Blekinge ska vara en samordnande och pådrivande kraft i klimatarbetet. Genom hållbara upphandlingar, resurseffektiva verksamheter och samverkan med kommuner, näringsliv och civilsamhälle ska regionen bidra till minskad klimatpåverkan, stärkt beredskap och ökad motståndskraft i hela Blekinge.

Folkhälsan är en demokratifråga

Klimatkris, krig och krigshot, svältkatastrofer och en orolig omvärld påverkar människors framtidstro. Men människors oro handlar också om det nära: möjligheten att ha ett arbete, en bostad, en stabil ekonomi och en god hälsa. En oro som förstärks av ökade klassklyftor, segregation och brister i integrationsarbetet, känslan av utanförskap och diskussionen om parallella strukturer även i Blekinge.

Människors hälsa formas av många faktorer. Biologiska förutsättningar, levnadsvanor, utbildning, arbete, ekonomi, boende och graden av delaktighet i samhället. Därför kan folkhälsoarbetet aldrig begränsas till enskilda insatser eller enbart till hälso- och sjukvården. Det kräver ett samlat ansvar och en helhetssyn i hela Blekinge.

Allt folkhälsoarbete måste hållas ihop över verksamhetsgränser, kommungränser och politikområden. När skillnader i hälsa blir synliga i statistik och jämförelser behöver det gemensamma ansvaret bli ännu tydligare.

Det är en lagstadgad del av hälso- och sjukvårdens uppdrag att proaktivt främja hälsa och förhindra ohälsa genom att erbjuda stöd vid ohälsosamma levnadsvanor, såsom rökning, alkohol och fysisk inaktivitet, för att systematiskt stötta personer som vill förändra sina levnadsvanor.

I synnerhet primärvården och vårdcentralerna har en viktig roll i det förebyggande arbetet på befolkningsnivå, givet närheten till människors vardag. En insats som vi vill göra är därför att införa riktade hälsosamtal på vårdcentralerna, för att nå specifika åldersgrupper.

Det finns fortfarande stora skillnader i hälsa

Forskning visar tydligt att utbildningsbakgrund, inkomst och klass har stor betydelse för människors hälsa och livslängd. Skillnader i hälsa uppstår tidigt i livet och följer ofta med genom hela livsloppet, om inte samhället kompenserar genom tidiga och samordnade insatser.

Det gäller för både kvinnor och män, men slår särskilt hårt mot lågutbildade kvinnor. Kvinnor och flickor rapporterar oftare oro, ängslan och psykisk ohälsa, medan män är överrepresenterade i självmordsstatistiken. Personer med högre utbildning mår generellt bättre än personer med lägre utbildningsnivå.

Den regionala folkhälsoenkäten visar att det även i Blekinge finns tydliga skillnader mellan olika grupper. Yngre mår ofta bättre fysiskt, medan äldre mår bättre psykiskt. Män mår över lag bättre än kvinnor. Det förebyggande arbetet är alltså också en jämlikhetsfråga.

Ohälsosamma levnadsvanor hänger inte bara nära samman med ekonomiska villkor. Levnadsvanor har också en stark koppling till många av våra vanligaste sjukdomar.

Sjukdomar som också blir ett folkhälsoproblem då de påverkar både människors livskvalitet och samhällets samlade hälsa.

Forskning visar t.ex. att övervikt och obesitas ökar risken för diabetes och följsjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och lungsjukdom. Det finns läkemedelsbehandling men vårdens resurser är i nuläget begränsade. Arbetet mot folkhälsosjukdomar som obesitas måste därför vara långsiktigt, förebyggande och brett.

Folkhälsan börjar hos barn och unga

Hälsomönster grundläggs tidigt i livet. Därför krävs tidiga, samordnade insatser för barn och unga. Forskning visar att barn som växer upp i familjer med sämre ekonomiska förutsättningar eller lägre utbildningsnivå löper större risk för ohälsa, om inte samhället tidigt kompenserar.

Det krävs en palett av insatser som möter barn och familjer i olika skeden. Regionens och kommunernas planerade familjecentraler kommer att få en särskilt viktig roll. Genom att samla mödrahälsovård, barnhälsovård, tandvården, socialt stöd och öppen förskola kan familjecentralerna tidigt nå föräldrar och barn, ge stöd kring levnadsvanor, psykisk hälsa och föräldraskap för att fånga upp behov innan problemen växer sig stora.

Tandvården har dessutom en unik möjlighet i det förebyggande folkhälsoarbetet då verksamheten möter alla barn. Vi vill därför att tandvårdens resurser ska användas mer aktivt i det förebyggande arbetet, i nära samverkan med förskolor och skolor.

Den psykiska ohälsan bland barn och unga är fortfarande en av våra största utmaningar. Vi kommer inte att acceptera att barn ska köa för att få stöd och hjälp av hälso- och sjukvården eller att det brister i elevhälsoarbetet. Inte heller att fritidsaktiviteter blir för dyra eller saknas. Blekinge behöver nya arbetssätt och mer samarbete för att nå fler barn och familjer.

Allas rätt till ett bra liv hela livet

Det är positivt att medellivslängden ökar men alla får inte fler friska år. Fler äldre kommer att leva med kroniska sjukdomar eller psykisk ohälsa. Därför är det viktigt att vård och omsorg ser hela människan och arbetar förebyggande även högt upp i åren.

Utmaningarna med en åldrande befolkning ställer krav på planering inom flera områden, inte bara vård och omsorg utan också kollektivtrafik, bostäder, samhällsservice och fysisk planering.

Vi vill att Blekinge ska vara ett län där alla kan leva ett aktivt, tryggt och självständigt liv hela livet, och så långt möjligt kunna skjuta upp behovet av vård och omsorg. Samhällen som är goda att åldras i är betydelsefulla för både individen och samhället.

Kultur och idrott stärker livskvalitén och demokratin

Civilsamhället spelar en avgörande roll i ett levande demokratiskt samhälle. Föreningar, folkrörelser och idéburna organisationer skapar mötesplatser där människor kan engagera sig och påverka. Ett starkt föreningsliv är en viktig del av i ett jämlikt och inkluderande samhälle.

Vi vill stärka dialogen mellan regionen och civilsamhället. Genom dialog- och medborgarforum tillsammans med föreningsliv, idéburna organisationer, sociala

företag och kooperativ kan lokala erfarenheter tas tillvara och bidra till lösningar och överenskommelser som stärker Blekinge.

Tillgång till kulturupplevelser ska vara en självklar del av människors liv i hela Blekinge. Det skapar mötesplatser, stärker delaktigheten och bidrar till levande lokalsamhällen. Kultur kan också synliggöra klassklyftor, könsskillnader och skillnader mellan stad och landsbygd. Genom att delta i kulturlivet kan människor mötas, utbyta erfarenheter och förstå varandra bättre. Därför är tillgång till kulturutbud också en demokratifråga.

Kultur är folkhälsoarbete. Kulturupplevelser och eget skapande kan stärka människors psykiska hälsa och livskvalitet. Därför vill vi ha mer samarbete mellan kulturverksamheter och hälso- och sjukvården, till exempel genom initiativ där kultur används som en del av rehabilitering och återhämtning.

Barn och ungdomar ska ha goda möjligheter att möta kultur tidigt i livet. Blekinges nationellt uppmärksammade "Blekingemodellen" ska fortsätta utvecklas så att fler barn och ungdomar får möta professionell kultur i skolan.

Vi vill stärka folkbildningens roll. Studieförbund och folkhögskolor ger människor möjlighet att utvecklas, byta bana i livet och delta i samhällslivet. Det är särskilt viktigt att Region Blekinge ger goda förutsättningar för den egna Blekinge folkhögskola att bidra till bildning, demokrati och kompetensförsörjning.

Kultur är också en del av Blekinges arbetsmarknad. De kulturella och kreativa näringarna bidrar till innovation, företagande och regional attraktionskraft. Vi vill därför utveckla kulturresidens där konstnärer ges tid och rum för fördjupning och skapa fler möjligheter för unga att arbeta inom kultur, till exempel genom sommarjobb i samverkan med kommunerna.

Idrott är gemenskap, rörelse och trygghet. Alla ska ha möjlighet att delta i idrott och friluftsliv, oavsett bakgrund eller ekonomi. Därför vill vi t.ex. fortsätta utveckla det folkhälsolyft som vi införde i Region Blekinge, inte minst för att stärka äldres hälsa och bidra till att bryta social isolering.

Hälso-sjukvård ska finnas där för alla

All vård ska ges på lika villkor och efter behov och de som behöver den mest ska prioriteras. Det är huvudprincipen i hälso- och sjukvårdslagen, och den ska följas. Den som är i störst behov av att träffa en läkare, få en operation eller en behandling ska gå först.

All vård ska också vara medicinskt motiverad och baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet. Ytterst handlar det om att använda bästa tillgängliga kunskap i varje patientmöte. Personalen är sjukvårdens absolut viktigaste resurs. Utan personal ingen vård. Och det är politikens ansvar att all personal har en god arbetsmiljö och schyssta arbetsvillkor.

Socialdemokraternas sjukvårdspolitik har ett stort förtroende hos medborgarna. Det är en politik för en hälso- och sjukvård som sammanför de krav som också medborgarna tycker är viktiga, om rättvisa och lika tillgång, om inflytande och möjligheter att välja. Det är en politik för en hälso- och sjukvård som styrs gemensamt och utgår från medborgarnas behov, inte marknadslogik eller vinstintresse. Där ingen heller ska kunna köpa sig till förtur för att få vård på bekostnad av någon annan.

Precis som politik gör skillnad spelar det roll vem som styr. Vi kommer inte att sätta sjukvården på spel. Vi kommer att ta ansvar.

Vi ska vara stolta över den sjukvård Blekinge har idag. En vård som ligger högt i flera jämförelser. Personal som i varje stund alla dagar året runt gör sitt yttersta för att stödja, vårda och behandla. En vård som patienter uppskattar och har förtroende för.

Samtidigt har Blekinges sjukvård, som i landet i övrigt, både problem och utmaningar som vi inte får blunda för eller vänta med att lösa. Utveckling och förändring handlar om att göra något bättre, och Blekinges hälso- och sjukvård kan bli ännu bättre.

Blekinges hälso- och sjukvård ska hålla hög kvalitet, ha bra tillgänglighet och patienten ska vara i centrum. Därför måste Blekinges vårdprocesser alltid fungera och vårdkedjor hänga ihop.

Blekinge ska ha en bra och nära vård i rätt tid

Det ska vara lätt att komma i kontakt med vården och att få vård inom rimlig tid. Men tillgänglighet är inte bara en fråga om väntetider. Bristen på exakta besked är lika besvärlig som väntan i sig och tycker vi att det är långt till vårdcentralen tycker vi inte heller att den är tillgänglig eller nära.

Tillgänglighet är viktigt. Tillgänglighet är dessutom en förutsättning för en jämlik vård, där alla ska ges vård på lika villkor och utifrån behov. Men det är fortfarande svårt att komma fram på telefon samma dag man ringer sin vårdcentral, också i Blekinge. Alla som behöver får inte heller träffa en sjuksköterska eller annan vårdpersonal inom tre

dagar. Och trots att målet är att 90 procent ska få vård i tid har väntetiderna även till Blekinges specialistvård ökat.

Att alla ska bemötas och behandlas på ett likvärdigt sätt betyder inte att alla ska erbjudas en likadan vård. Att göra jämlikt innebär att göra skillnad, att anpassa vården så att den motsvarar alla människors behov och förutsättningar.

Det finns fortfarande omotiverade köns- och klasskillnader i den svenska vården. Vården gör ibland omotiverade skillnader mellan kvinnor och män. Social, ekonomisk och språklig bakgrund och var i landet vi bor kan också ha betydelse för vilket bemötande och vilken vård vi får. Och Blekinge är inget undantag här heller. Även här behöver vi göra särskilda insatser.

Det handlar om riktade insatser för grupper som riskerar sämre tillgång till vård. Det handlar om att följa upp förmodade och synliga skillnader i vård och bemötande. Det handlar om goda patientmöten där patienten verkligen blir fokus. Det handlar om att omsätta kunskap om jämlik vård i praktisk handling och alltid ha med jämställdhets- och jämlikhetsaspekter i förändringsarbete och i kompetensutveckling. Vården blir också säkrare om patienterna förstår, är välinformerade och aktivt deltar i sin vård.

För att garantera likvärdig vård i hela landet behöver staten ta ett större ansvar för att regionerna har resurser att bygga en bra och jämlik vård. Det behövs också en större kontroll, så att resurser används på så sätt att de faktiskt leder till minskade väntetider.

När vården samarbetar för patientens bästa är patienten i fokus. Att styra och ta ansvar för att få en mer jämlik och jämställd vård i Blekinge handlar därför också om att samordna hälso- och sjukvårdens verksamheter med kommunernas omsorg och socialtjänst.

Att patienter ska mötas på ett likvärdigt sätt handlar också om patientavgifter. Avgifter i sjukvården används för att styra patienter till rätt vårdnivå. Besök på vårdcentralen ska därför kosta mindre än på sjukhusets mottagningar.

Patientavgifter får inte bli en budgetregulator och det finns en gräns för hur mycket du ska betala för vård. Högkostnadsskyddet ska vara ett tak och därför inte höjas slentrianmässigt. Egenavgiften för sjukresor ska inte bero på geografiskt avstånd, hur ofta vi reser eller till vilken vård vi behöver resa.

Blekinges vårdköer och bristande tillgänglighet är inte bara en fortsatt effekt av pandemin eller en bemanningsfråga. Det handlar också om politiskt ansvarstagande. Det handlar om att prioritera omställningen till en nära vård. Det handlar om att ha nödvändiga strategier och färdplaner för nya arbetssätt.

Vi kommer inte att lägga behövliga strategier och färdplaner åt sidan. Blekinges sjukvård kan inte fortsätta dra ut på omställningsarbetet för en nära, tillgänglig vård.

Vi vill tillsammans med verksamhet och fackliga organisationer ta fram verkningfulla insatser för en bättre tillgänglighet i Blekinges sjukvård. Blekinges sjukvård ska uppfylla sina "kontrakt" med patienter och invånare.

Det ska finnas digitala kontaktvägar in till vården i Blekinge, inte minst till vårdcentralen, liksom olika digitala hjälpmedel för att underlätta hanteringen av sjukdomen och ge både trygghet och mer självständighet för patienten. Det handlar om

både e-tjänster och så kallad välfärdsteknik som till exempel medicinpåminnare och egenmonitorering.

AI och distansteknik är centralt i omställningen till nära vård och den nationella AI-strategi för att öka användningen av AI inom offentlig sektor ställer nu ytterligare krav på alla regioner att skapa tekniska, organisatoriska och kompetensmässiga förutsättningar. Utmaningen för vården i Blekinge handlar bland annat om att säkerställa rätt kompetens för att kunna hantera all data och information på ett strukturerat sätt.

Vårdcentralerna är navet i den nära vården

Blekingesjukhuset finns i såväl Karlshamn som Karlskrona. I Karlskrona bedrivs resurskrävande vårdverksamhet dygnet alla timmar, bland annat kvalificerad intensivvård och operationsverksamhet. I Karlshamn ligger tyngdpunkten på planerad öppenvård, till exempel kirurgi, medicin och ortopedi.

Men den första länken i all vård är primärvården. I Blekinge finns flera vårdcentraler i varje kommun och två jourcentraler som tar vid när vårdcentralen har stängt. I primärvårdens uppdrag ingår också hemsjukvård i samverkan med kommunen.

Det pågår ett arbete i alla regioner för att stärka den goda, nära och jämlika vården där primärvården, som sjukvårdens så kallade första linje, också blir dess nav. En del i arbetet handlar därför om att också flytta viss vård från sjukhuset närmare patienterna.

Blekinges sjukvård har många delar på plats för en mer nära vård, delar som nu måste stärkas om huvuddelen av våra vårdbehov ska kunna tillgodoses på vårdcentralerna. Det behövs framför allt en stabilare läkarbemanning på alla vårdcentraler men även andra yrkesprofessioner behöver säkerställas.

Blekinges sjukvård ska följa det nationella riktvärdet (det s k listningstaket) för det antal patienter som varje fast anställd läkare på vårdcentralen ska ansvara för. Det innebär att varje fast anställd specialistläkare på vårdcentralen ska kunna ha ansvar för som mest 1 100 patienter. Regionerna har kommit olika långt i det arbetet, också för att det är brist på utbildade allmänspecialister idag.

Fast läkarkontakt är en viktig del för en god och nära vård. Det innebär att läkaren har ett särskilt ansvar för att följa upp patientens vård och ge kontinuitet i vårdrelationen. Det kommer också att ge trygghet, inte minst för äldre patienter och kroniskt sjuka. Vårt långsiktiga mål att alla patienter ska ha sin namngivna läkare.

Blekinges sjukvård behöver anställa fler läkare för att trygga en fast läkarkontakt för alla Blekingebor. Det är en stor utmaning i en sjukvård med hundratals miljoner kr i underskott och där även vårdcentralerna har svårt att hålla sin budget. Det ställer krav på långsiktiga strategier och verkningfulla insatser i närtid.

Vårdcentralens personal behöver också jobba mer i team. Med fasta vårdteam blir både kontinuitet och koordinering av vården bättre. I områden med stora vårdbehov kan sådana team behöva en högre bemanning, i andra kan varje team ha fler listade.

Fokus på barn och ungas hälsa

Barnets bästa ska vara i främsta rummet i all hälso- och sjukvård. Det handlar om rätten till information. Det handlar om att alla barn ska ha inflytande över sin vård och behandling. Ju yngre barnet är desto svårare är det att involvera barnet och fokus blir lätt föräldrarna, inte barnets perspektiv. Det handlar därför om ett ständigt utvecklingsarbete för att i alla sammanhang ha barnens perspektiv i fokus

Det är barnhälsovård och elevhälsa som tidigt ska uppmärksamma behov kopplade till hälsa, utveckling och uppväxtmiljö, och erbjuda insatser utifrån det. Här finns också Regionens ungdomsmottagningar. Sjukvård, som att utreda och behandla sjukdomar och skador, finns inom primärvård och specialistsjukvård, till exempel vid barn- och ungdomsmedicinska mottagningar och inom barn- och ungdomspsykiatri.

Vi höll vårt löfte om att lyfta barn och ungas psykiska ohälsa när vi 2022 gav mer resurser till Barn och ungdomspsykiatri (BUP). Vår satsning på barn- och ungdomspsykiatri har lett till kraftigt minskade väntetider och rätt insatser till de som behöver det mest.

Blekinge har nu ett kontaktcenter som "en egen väg in" för barn och unga. Primärvården, den första instansen även för barn och unga, har nu utökade resurser för att fånga upp barnen snabbare och därmed ge vård i ett tidigt skede. Det blev också fler personal och fler vårdplatser.

Det ska inte finnas köer i Blekinges barn- och ungdomspsykiatri. Inget barn ska fastna i en kö eller riskera att falla mellan stolarna. Det kräver resurser över tid, fler insatser och ännu bättre samverkan. Det ansvaret kommer vi att ta om vi får förtroende att styra sjukvården i Region Blekinge. Det innebär att vi också vill rusta Regionens ungdomsmottagningar (UMO) med fler kompetenser, däribland psykosociala resurser, och säkerställa ett fortsatt bra samarbete med kommunens elevhälsa.

Alla barn och ungdomar ska ha samma rätt och lika möjligheter när de behöver vård. För oss är det därför också självklart att hälso- och sjukvård för barn och ungdomar ska fortsätta vara avgiftsfri.

En mer jämlik tandhälsa

Det som händer i munnen kan påverka hela kroppen. Dålig munhygien och obehandlade tandproblem kan leda till infektioner som sprider sig till andra delar av kroppen. Det finns ett samband mellan dålig munhälsa och olika allmänna hälsoproblem men även hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes och lungsjukdomar.

Karies, som är en av världens vanligaste icke smittsamma sjukdomar, är också en sjukdom som är mycket snedfördelad mellan olika människor, olika åldersgrupper och mellan olika socioekonomiska grupper i samhället. Obehandlad karies kan leda till tandlossning, som i sin tur kan påverka det psykiska måendet.

Regelbundna besök hos tandläkaren, även för vuxna, är alltså av stor betydelse. Men inte bara för att kunna behandla tandproblem i tid utan för att förebygga allmänna hälsoproblem.

Men det är dyrt att gå till tandläkaren och många av oss skjuter upp det för länge, eller låter helt enkelt bli.

Det är viktigt att förbättra tandvårdsstödet till vissa grupper, men det räcker inte. Tandvården behöver behandlas som den viktiga fråga den är.

Vi socialdemokrater vill ha en avgiftsfri tandvård för fler barn och ungdomar. Det är betydelsefullt för en god tandhälsa att fler unga har råd att fortsätta gå till tandläkare.

Vi vill ha en tandvårdsreform som även gynnar en mer regelbunden och förebyggande tandvård. Detta kommer inte att ske i närtid, men det är dit vi måste gå. För att få en mer jämlik tandhälsa driver vi därför också på för att tandvården ska ha ett högkostnadsskydd liknande det som finns i hälso- och sjukvården.

Tandvården i Sverige håller en hög kvalitet men även här påträffas fusk och felaktiga utbetalningar. Vi vill därför också se en starkare kontroll, så att skattepengar till olika tandvårdsstöd går till det de är avsedda för.

Folktandvården i Blekinge bedriver ett aktivt förebyggande tandhälsoarbete men det finns behov av ännu mer samverkan. Vi vill t.ex. ha en bättre kontinuitet i samarbetet mellan folktandvården och förskolorna, för att alla barn oavsett bakgrund ska få lära sig goda munvanor. Vi kommer också att driva på för fortsatta insatser tillsammans med kommunernas omsorgsverksamheter för att stödja äldres munhälsa.

Det förebyggande tandhälsoarbetet är beroende av personal. Det är bekymmersamt i ett läge där folktandvården har stora rekryteringsbehov, inte minst tandläkare som dessutom är ett bristyrke även nationellt.

Rekryteringsbehovet är också en tuff utmaning för en verksamhet som är beroende av intäkter från vuxentandvården och samtidigt har det yttersta ansvaret för barn och ungas tandvård. Det innebär att Region Blekinge i avtal med privata aktörer behöver säkerställa att även privata aktörer tar ett stort ansvar för barn och ungas tandvård.

Blekinges hälso- och sjukvård måste kunna samarbeta

Sjukvården i Blekinge har stora utmaningar. Det handlar om ekonomin, bemanning och rekrytering och att ha tillräckligt antal vårdplatser men också om omoderna och dåliga lokaler och en samverkan som inte fungerar. Allt utvecklingsarbete måste därför handla om att lösa problem för att klara utmaningar i en vård som måste hänga ihop.

En bra och jämlik vård är en sammanhållen vård där vårdkedjans alla länkar fungerar. I en sammanhållen vård har därför också kommunen ett ansvar. Vårdpersonal måste kunna arbeta tillsammans över organisatoriska gränser med tydliga roller och ansvarsområden.

Vården måste också hänga ihop och fungera mellan vårdcentral och sjukhus liksom inom sjukhusets olika vårdverksamheter, t.ex. specialiserad psykiatri och primärvård när patienten har behov av insatser från båda parter.

När vårdinsatser från olika verksamheter inte samordnas ökar risken för allvarliga missar i kommunikationen, brister i kontinuitet och splittrade vårdplaner. Och otrygga patienter har svårt att känna förtroende och tillit till vården.

Med privata aktörer i sjukvården ökar riskerna för ett splittrat vårdssystem där ansvarsfrågan blir otydlig och patienter hamnar mellan stolarna, särskilt vid komplexa vårdbehov. Det finns dessutom fog för kritiken att privata aktörer hellre fokuserar på enklare och mer lönsamma vårdinsatser. Vi kommer inte att medverka till att privatisera Blekinges sjukvård. Vi är öppna för avtal med privata eller idéburna aktörer, men på villkor som ska bestämmas utifrån behov och patientsäkerhet.

Både Region Blekinge och kommunerna måste prioritera uppdraget att etablera strukturer för gemensamma arbetsätt i hela länet och ta fram modeller för samverkan i fler vårdprocesser. Region Blekinge och kommunerna måste också senast 2028 vara redo för det ansvar som samsjuklighetsreformen innebär. Den ställer krav på samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer vars sjuklighet också innefattar ett skadligt bruk eller beroende av droger.

Det blir hälso- och sjukvårdens ansvar att skapa förutsättningar för att hålla ihop dessa vårdprocesser och behandlingar. För kommunernas socialtjänst innebär reformen ett tydligare fokus på förebyggande insatser och socialt stöd gällande boende, sysselsättning, försörjning och socialt nätverk. Kommunerna kommer även fortsättningsvis ha det yttersta ansvaret för att barn och unga ska växa upp under goda och trygga förhållanden.

Äldre och de mest sjuka behöver särskilda insatser

Att vi får leva längre är en stor framgång för vårt välfärdssamhälle. Men att bli äldre kommer för många att innebära fler år med sjukdom eller ohälsa. Att höja kvaliteten i omhändertagandet av äldre och de mest sjuka innebär att också hjälpa och vårda fler.

Det handlar om att se till fler får ett bra omhändertagande vid akuta behov, t.ex. direktinläggning för fler patientkategorier, fler vårdteam som kan larmas ut eller fler bedömningsbilar som kan komma i väntan på ambulans. Det handlar också om ett snabbt och bra omhändertagande till fortsatt vård.

I Blekinges sjukvård måste samverkan för att möta sköra äldre och patienter med komplexa behov alltid vara högt prioriterad med gemensamma planer och arbetsätt för patientens väg genom vården. Äldre ska kunna få mer av sin vård hemma. Svårt sjuka ska kunna få vara kvar i en miljö där de känner sig trygga. När de måste åka till sjukhuset ska de slippa passera akuten och när de ska åka hem ska vården ha säkerställt en trygg hemgång.

Det är Region Blekinges och kommunens ansvar att tillsammans säkra en trygg och säker utskrivning från specialistvården till hemmet och boendet. Samarbetet ska ha fokus på patienten och ansvarsfördelningen ska vara tydlig för alla.

Det handlar inte bara om att säkerställa en bättre samverkan i utskrivningsprocessen. En bra sammanhållen vård för äldre och de mest sjuka handlar också om att öka takten i breddinförandet av den rullande vården och införa fler mobila vårdteam.

Det handlar om bättre samordning för att också möta äldres psykiska ohälsa. Åldrandet i sig ger en ökad risk även för psykiska sjukdomar och depression är den vanligaste psykiska sjukdomen hos äldre personer. Och det handlar om att i alla vårdprocesser se till så att också familj och anhöriga alltid kan vara delaktiga.

Det finns mycket bra samverkan i Blekinges hälso- och sjukvård idag men i flera sammanhang behöver ansvarsfördelningen förtydligas. Brister i en sömlös vård får dock inte innebära att vi tar bort gränser, utan hanterar dem strategiskt. Samverkan måste också fungera för alla patientkategorier. Till exempel osteoporospatienter måste ha en bättre fungerande vårdprocess och samverkan för att minska onödigt lidande och skjuta fram behovet av sjukhusvistelser.

Den viktiga cancervården

Vid vissa sjukdomar följer vården ett så kallat vårdförlopp, ett dokument som anger när till exempel en viss undersökning eller behandling kan behövas. Vårdförloppet för en sjukdom ska vara likadant, oavsett var vi bor. Med standardiserade vårdförlopp ska vården bli mer jämlik och ge så bra resultat som möjligt.

Mistänkt cancer ska utredas enligt en bestämd nationell rutin för standardiserat vårdförlopp (SVF). Det är först när sjukvården klarar att följa tidsintervallerna för utredning, besked och behandling, som vi har en bra och jämlik cancervård.

Region Blekinge har länge haft stora svårigheter att uppfylla ett flertal av de rekommenderade tidsintervallerna för cancervården. Det har saknats läkare, det har varit brist på diagnostik framför allt patologi och brist på operationsmöjligheter. Det dröjde innan Blekinge fick magnetröntgen för bröst. Blekinge är också sena med att införa organiserad prostatacancerutredning.

Väldigt många cancerpatienter saknar fortfarande en kontaktsjuksköterska och har heller inte en egen skriftlig "Min vårdplan". Detta kan inte fortgå. Ingen cancerpatient ska behöva vänta längre än nödvändigt på utredningsinsatser, diagnosbesked och behandling.

Blekinges sjukvård måste kunna följa cancervårdens tidsintervaller liksom nationellt rekommenderade vårdinsatser och stöd i övrigt för samtliga vårdförlopp. Det handlar om att klara sitt uppdrag och ta ansvar. Det handlar om cancervårdens ekonomiska men också lokalmässiga förutsättningar. Det handlar om att ha en individanpassad och väl fungerande rehabilitering i samma stund som diagnos ställs och behandling inleds.

Det akuta omhändertagandet

Ambulanserna är ingången till det akuta omhändertagandet men också den viktigaste "akuten". Oavsett var i länet vi bor ska vi kunna känna trygghet i att snabbt få hjälp när vi ringer 112.

Blekinges ambulansorganisation består, förutom av IVA-ambulanser, också av särskilda bedömningsbilar som med specialistutbildade sjuksköterskor ska göra en första

bedömning på plats i väntan på eller när ambulans inte behövs. Blekinge satsar också på utbildningsanställningar för specialistsjuksköterskor för att stärka en psykiatrisk kompetens även inom ambulanssjukvården.

Blekinges akutsjukhus ligger i Karlskrona. På Blekingesjukhuset i Karlshamn finns en dygnet runt öppen akutavdelning men dit kan du inte åka direkt. Till akutavdelningen kommer man med ambulans, via bedömningsbil eller med remiss från vårdcentral eller mottagning på sjukhuset. Akutavdelningen i Karlshamn öppnades för att trygga ett snabbt och säkert omhändertagande av framför allt äldre och mest sjuka patienter.

De senaste årens utbyggnad av det akuta omhändertagandet i Blekinge har slagit väl ut. Akutvården har blivit bättre i hela länet och den akuta vården ges i större utsträckning på rätt nivå.

Det akuta omhändertagandet handlar också om väntetiderna på akutmottagningen som måste hållas nere. Det kan åtgärdas genom en tydligare triagering och fler särskilda akutläkare.

Det akuta omhändertagandet är en central vårdprocess i sjukvården och akutprocessen måste alltid ses över för att bibehålla hög kvalitet. Från larm till stabilisering, diagnostik och behandling. Det är livsviktigt med samverkan och snabba insatser för att rädda liv.

För att akutprocessen inte ska hindras av att patienter kommer till akutmottagningen när det inte behövs ska vi se till att Blekinges sjukvård också har ett bra omhändertagande i icke livshotande situationer. Det kan t.ex. handla om mer resurser till vårdcentralerna eller jourcentralerna, som ska vara den första kontakten i sådana situationer, för att möjliggöra andra öppettider. Det kan handla om att inrätta fler mobila team även på kvällstid och team som också kan komma hem när barn blir sjuka.

En attraktiv personalpolitik

Region Blekinge ska vara en attraktiv arbetsgivare som kan rekrytera och behålla, kompetenta medarbetare och chefer. Region Blekinge ska ha en trygg och säker arbetsmiljö och rimliga arbetsvillkor. Region Blekinge ska vara en heltidsorganisation där alla medarbetare både kan ha en god arbetsdag och möjlighet till återhämtning

Region Blekinge ska ha både konkreta och specifika handlingsplaner och långsiktig strategiska planer för att klara sin kompetensförsörjning. Det är dessutom viktigt med en jämställd kompetensförsörjning för att bredda kompetensen i hela organisationen.

Välfärdens kompetensförsörjning är en av de viktigaste frågorna för kommuner och regioner. Unga är en viktig målgrupp samtidigt som fler personer mitt i livet som både har yrkes- och livserfarenhet behövs i välfärdens verksamheter.

I Region Blekinge handlar det inte bara om ett kompetensbehov inom sjukvårdens verksamheter. Även i regionens serviceverksamheter blir detta en akilleshäla när Regionen både ska minska konsultberoendet och klara investeringar och underhåll inom tilldelad budgetram.

I ambitionen att låta proffsen vara proffs ligger också att ge möjligheter att använda och utveckla sin fulla potential för att själv utvecklas på arbetsplatsen. Det är attraktivt även i rekryteringsarbetet att medarbetare kan förbättra kunskaper och färdigheter genom att kombinera jobbet med utbildning eller kunna jobba och forska samtidigt. Det handlar alltså också om att erbjuda karriärvägar för fler yrkesgrupper och kompetensutveckling på arbetstid.

Som arbetsgivare har Region Blekinge ett mycket stort ansvar att förebygga och hantera risker och incidenter. Många yrkesgrupper inom välfärden är utsatta för hot, våld och personangrepp. Det är helt oacceptabelt. I Region Blekinge ska det vara nolltolerans mot personangrepp, hot och våld i tjänsten.

Region Blekinge behöver ett arbetsmiljö- och attraktionslyft

Många medarbetare kan rekommendera Region Blekinge som en bra plats att jobba på. Samtidigt visar medarbetarenkäter att det finns arbetsplatser som inte fungerar, som inte är hälsosamma, där arbetsmiljön de senaste åren varit ohållbar. Det har handlat om orimlig arbetsbelastning, larm om tystnadskultur, kränkningar och kaos men också om brister och otydlighet i ledarskapet.

Arbetsmiljöproblemen syns i sjukskrivningsstatistiken och att många medarbetare valt att lämna Regionen. Det har också fått ytterligare konsekvenser. Det har påverkat stoltheten att jobba i Region Blekinge. Det är i alla avseenden kostsamt att ha en dålig personalpolitik. Regionen Blekinge har dessutom en samhällsavgörande utmaning som

måste mötas. Den handlar om kompetensförsörjningen, på både kort och längre sikt. Att lösa långvarig kompetensbrist med dålig personalpolitik och övertid håller inte.

Region Blekinge måste nu göra kraftfulla och särskilda ansträngningar för att medarbetare inte ska välja att säga upp sig för att arbetsvillkoren är för dåliga. Region Blekinge kan inte heller fortsätta pressa vårdpersonalen till det yttersta.

Allt arbetsmiljöarbete måste stärkas. Utredningar och riskbedömningar måste leda till resultat. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fungera i vardagen och alla Regionens arbetsplatser ska fungera väl. Trygga anställningar, låg personalomsättning och hållbara scheman är centrala arbetsmiljöfrågor men också i sig ett folkhälsoarbete.

Ett tillitsbaserat ledarskap betyder i praktiken att det finns handlingsutrymme till medarbetare för att ta till vara kompetens och engagemang. Vi är tydliga i vår personalpolitik om att det ska finnas utrymme för delaktighet och inflytande för samtliga Region Blekinges medarbetare. Vi är också tydliga med att Region Blekinge, för att vara en attraktiv arbetsgivare, måste skapa bättre förutsättningar för delaktighet i såväl verksamhetsutveckling som kring den egna arbetssituationen.

Ett gott ledarskap kännetecknas av en chef som ser sina medarbetare och där chefen är närvarande och stödjande. Det är särskilt viktigt när vårdverksamheter påverkas starkt av bristen på personal.

Det finns fler arbetsplatser i Region Blekinge där tidspress och även schemaläggning kan påverka både säkerhet och kvalitet. Verksamhetsansvariga liksom en politisk ledning måste vara uppmärksamma på bland andra bussförarnas arbetsmiljö, med risk för hot och våld men även tidspress som ger försämrade möjligheter till t.ex. raster.

Region Blekinges medarbetarskap ska bygga på tillit och förtroende. Alla medarbetare i alla Region Blekinges verksamheter ska kunna känna tillit och ha förtroende till chefer och ledare. En av nycklarna för tillit är dialog.

Forskning visar också att värdekonflikter tenderar att skjutas nedåt i en organisation. Avvägningar i ett kvalitetsarbete som vården, där patienten alltid ska gå först, skapar en etisk stress när det samtidigt förutsätts att medarbetare måste jobba extra. Stöttningsmandat och tillit är helt avgörande i sådana situationer.

Det är också viktigt att understryka att bra tillgänglighet i vården förutsätter att det finns tillräcklig bemanning, rimliga scheman och tid för återhämtning.

Vi har gjort många handslag och överenskommelser med fackliga organisationer om insatser för en bättre arbetsmiljö och schyssta arbetsvillkor. Det vill vi fortsätta göra.

Vi vill göra insatser i samverkan med fackliga organisationer i bland annat rekryteringsarbetet, kompetensutveckling av befintliga medarbetare och för ledarskapsutveckling och lärande. Vi vill öppna för att pröva nya arbetstidsmodeller, som individuellt förlagd arbetstid eller arbetstidsförkortning.

Sjukvård kan inte vara beroende av hyrpersonal

Region Blekinge ska ha ett tydligt mål att bemanna arbetsplatser med egna medarbetare. En bra personalpolitik i Region Blekinge fokuserar därför också på att bli oberoende av hyrpersonal. En stabil och varaktig bemanning tillsammans med hälsosamma och långsiktiga scheman ger bättre förutsättningar för en god arbetsmiljö och ett långsiktigt utvecklingsarbete.

Med tillsvidareanställd personal i hälso- och sjukvården blir det bättre kontinuitet och förutsättningar för en säker vård. Med trygghet och stabilitet i arbetsgrupperna och där man känner varandra, kan alla jobba på ett effektivt och tryggt sätt.

Det finns lite olika modeller för hur regionerna jobbar med detta. Det handlar bland annat om uppgiftsväxling, smartare schemaläggning och arbetssätt. Region Blekinge behöver använda flera olika verktyg och skynda på arbetet med tydliga handlingsplaner och kraftfulla åtgärder, och arbetet ska ske i samverkan med fackliga organisationer.

Det finns ett hyrberoende även inom andra verksamheter i Region Blekinge. Det gäller inte minst IT-verksamheten och inför stora eller omfattande investeringsprojekt. Här handlar det ofta om ett kompetensgap, som verksamheten löser genom att anlita bemanningsföretag eller konsulter. Det krävs åtgärder och riskbedömningar för att Region Blekinge ska minska även detta hyrberoende.

Det politiska ledarskapet

Det är politikens ansvar att förvalta skattemedel och följa lagar. Det är också politiken som har det yttersta ansvaret för verksamheterna.

Statsbidrag ska användas effektivt, och till de ändamål de är tänkta för. Det är politikens uppdrag och ansvar att tillsammans med verksamheten se till så att både skattemedel och statsbidrag bidrar till att förstärka de befintliga verksamheterna, göra ändamålsenliga och nödvändiga insatser och möjliggöra en långsiktig planering.

Även en tjänsteledning är demokratins väktare och dess tjänare, med ansvar att agera opartiskt, sakligt och enligt gällande lagar. För att samarbetet och förtroendet mellan verksamhet och politik ska fungera är det viktigt med en aktiv dialog men också att klargöra rollfördelningen och bygga tillit.

Styrning och samarbete måste också fungera när Region Blekinge investerar i nya vårdlokaler. Det finns dessutom akuta brister som snabbt måste åtgärdas inom både primärvård och slutenvård.

Att rusta Blekinges sjukvård med moderna, flexibla och vårdeffektiva lokaler är ett stort ekonomiskt åtagande och Region Blekinges verksamheter, inte minst sjukvården, måste kunna arbeta tillsammans. Det ställer krav på en tydlig ansvarsfördelning och att investeringsplaner anpassas utifrån risker och resurser.

Region Blekinge ska, vid alla upphandlingar, ställa arbetsrättsliga villkor i nivå med relevant gällande svenskt kollektivavtal. Regionen ska också ställa krav på socialt ansvarstagande och anställning av lärlingar. Det kräver en aktiv uppföljning.

Många politiska beslut tas idag bakom stängda dörrar i Region Blekinge. Beslut som handlar om vårdens tillgänglighet och ekonomi, om kollektivtrafikens avgifter och om kulturen. När dörren är stängd försvinner också insynen i dessa frågor.

Vi är övertygade om att öppenhet och transparens ökar intresset för de samhällsfrågor som politiskt förtroendevalda tar beslut om. Att Region Blekinge ska ha öppna styrelsemöten är därför en självklarhet för oss. Alla som bor och verkar i Blekinge måste ha förutsättningar och ges möjligheter att påverka länets utveckling.